

ДОКТРИНА У СУДОВІЙ ПРАКТИЦІ

НАЯВНІСТЬ РІЗНИХ ДОКТРИНАЛЬНИХ ТЛУМАЧЕНЬ НЕ Є БЕЗУМОВНОЮ ОЗНАКОЮ ВИКЛЮЧНОЇ ПРАВОВОЇ ПРОБЛЕМИ, А СВІДЧИТЬ ЛИШЕ ПРО РІЗНОМАНІТНІСТЬ ВІТЧИЗНЯНИХ НАУКОВО-ПРАВОВИХ ШКІЛ*

ВСТАНОВИВ:

<...>

3. Короткий зміст вимог касаційної скарги та узагальнення її доводів ТОВ “Восход Солар”, не погоджуючись із судовими рішеннями у даній справі, звернулося до Верховного Суду із касаційною скаргою, в якій, посилаючись на порушення судами норм матеріального та процесуального права, просить їх скасувати, прийняти нове рішення, яким в позові відмовити повністю.

Скаржник наполягає на тому, що суди попередніх інстанцій, вказуючи на правомірність додаткових договорів до депозитних договорів від 17.06.2014 р. та від 20.06.2014 р., неправильно застосували ст. ст. 204, 512, 514, 638, 640, 651, 653 ЦК України. Вказує, що з 16.06.2014 р. відповідач став кредитором за депозитними договорами, відтак, оскільки саме відповідач з 16.06.2014 р. був стороною депозитних договорів, то банк міг укладати додаткові договори до основних договорів лише з відповідачем. На думку скаржника, укладені між банком та третіми особами додаткові договори не змінюють обов’язків та прав банку та відповідача за депозитними договорами, оскільки не були укладені сторонами цих договорів.

Також у скарзі зазначається, що суди попередніх інстанцій помилково не застосували до правочинів з зарахування однорідних вимог, оформлених заявами від 17.06.2014 р., 27.06.2014 р., 27.08.2014 р., 25.10.2018 р., 26.11.2018 р. положення ст. 204 ЦК України щодо презумпції правомірності правочину.

Скаржник вважає, що висновки суду першої інстанції та суду апеляційної інстанції про те, що зустрічні зобов’язання за депозитними договорами, які виражені в гривні та євро, є неоднорідними по відношенню до зобов’язань за кредитним договором, вираженим у доларах США, базуються на неправильному застосуванні судами ст. ст. 8, 192, 601 ЦК України, ст. ст. 1, 3, 8 Декрету “Про систему валютного регулювання і валютного контролю”.

www.pravoua.com.ua

* Витяг із постанови Верховного Суду у складі колегії суддів Касаційного господарського суду від 22 серпня 2019 р. № 915/146/15 <<https://reyestr.court.gov.ua/Review/83822363>> (дата звернення: 10.01.2022).

Також стверджує, що суди першої та апеляційної інстанцій дійшли висновку про те, що станом на 25.10.2018 р. не відбувся залік зустрічних однорідних вимог за кредитним договором та договором № ДЮО-01-01815, кредитним договором та договором № ДЮО-01-01816, кредитним договором та договором на обслуговування банківських рахунків суб'єкта господарювання № 2600530110142 від 04.07.2012 р. внаслідок неправильного застосування п. 8 ч. 2 ст. 46 Закону України “Про систему гарантування вкладів фізичних осіб”.

Крім того у скарзі зазначається, що враховуючи визнання позивачем заборгованості за договором від 04.07.2012 р., беручи до уваги приписи ст. ст. 75, 165 ГПК України, висновок суду про неможливість зарахування вимог за кредитним договором та договором від 04.07.2012 р. є неправильним.

Скаржник вказує, що до початку підготовчого засідання адвокатом подано заяву про відвід двом суддям з колегії суддів апеляційного суду з підстав порушення порядку визначення суддів, проте апеляційний суд залишив таку заяву без розгляду, чим порушив вимоги ст. ст. 35, 39 ГПК України.

В доповненнях до касаційної скарги скаржник посилається на практику Верховного Суду щодо застосування ст. 204 ЦК України по відношенню до заяв про зарахування зустрічних однорідних вимог, вважає наявною виключну правову проблему, яка полягає у різному підході суду касаційної інстанції до застосування та тлумачення ст. 204 ЦК України щодо односторонніх правочинів та у систематичному ігноруванні судами презумпції правомірності одностороннього правочину, що порушує принцип правової визначеності.

Також зазначає, що застосування у даній справі висновків, викладених в постанові Великої Палати Верховного Суду у справі № 914/3217/16, в якій предметом позову було визнання недійсним правочину про зарахування зустрічних вимог, є неправомірним.

Враховуючи наявність у справі № 915/146/19 протилежних висновків чотирьох видатних науковців – членів НКР, посилаючись на відсутність послідовної практики щодо можливості зарахування зустрічних однорідних вимог, виражених у різних валютах, скаржник вважає, що в межах цієї справи існує виключна правова проблема, яка має бути вирішена Великою Палатою Верховного Суду.

У зв'язку з цим скаржник просить передати справу № 915/146/15 на розгляд Великої Палати Верховного Суду.

Розглянувши клопотання щодо передачі справи на розгляд Великої Палати Верховного Суду, *Верховний Суд не знаходить підстав для його задоволення, оскільки не вбачає, виходячи з обставин справи, встановлених судами попередніх інстанцій, виключної правової проблеми у право-*

НАЯВНІСТЬ РІЗНИХ ДОКТРИНАЛЬНИХ ТЛУМАЧЕНЬ НЕ Є БЕЗУМОВНОЮ ОЗНАКОЮ ВИКЛЮЧНОЇ ПРАВОВОЇ...

застосуванні під час вирішення даного спору. Наявність різних доктринальних тлумачень правових норм не є безумовною ознакою виключної правової проблеми в контексті ст. 302 ГПК України, а свідчить лише про різноманітність вітчизняних науково-правових шкіл. Аргументи відповідача про різницю в підході Верховного Суду до застосування ст. 204 ЦК України Верховний Суд також не вважає належними, оскільки ст. 204 ЦК України застосовується Верховним Судом в залежності від фактичних обставин справи, наявності або відсутності підстав прямого застосування положень ст. 602 ЦК України тощо.